

54. Co to jest “zadośćuczynienie”?

Spowiednik zadaje penitentowi wypełnienie pewnych aktów “zadośćuczynienia” (“pokuty”), które mają na celu naprawienie szkód wyrządzonych przez grzech i przywrócenie postawy właściwej uczniowi Chrystusa.

55. Jakie są duchowe skutki odpuszczenia grzechów w sakramencie pokuty?

Duchowymi skutkami sakramentu pokuty są: pojednanie z Bogiem; pojednanie z Kościołem; darowanie kary wiecznej, będącej wynikiem grzechu ciężkiego; darowanie, przynajmniej częściowe, kary doczesnej za grzechy; pokój sumienia, pociecha duchowa; wzrost sił duchowych do chrześcijańskiej walki ze złem.

56. Jakie dni w roku liturgicznym związane są z większym wysiłkiem pokutnym?

Dni szczególnie naznaczone duchem pokuty to: czas Wielkiego Postu i piątki całego roku.

57. Jaki jest cel sakramentu namaszczenia chorych?

Celem sakramentu namaszczenia chorych jest udzielenie specjalnej łaski chrześcijaninowi, który doświadcza trudności związanych z ciężką chorobą lub starością.

58. Jakie są owoce tego sakramentu?

Owoce sakramentu namaszczenia chorych to: zjednoczenie chorego z męką Chrystusa; otucha, pokój i odwaga do znoszenia po chrześcijańsku cierpienia; odpuszczenie grzechów, jeśli chory nie uzyskał go w sakramencie pokuty; odzyskanie zdrowia, jeśli ono służy do zbawienia; przygotowanie na przejście do życia wiecznego.

59. Co to jest sakrament święceń?

Jest to święta władza udzielona po to, by służyć wspólnocie chrześcijańskiej w imieniu i w osobie Chrystusa-Głowy.

60. Jakie są stopnie święceń?

Posługa święceń jest powierzona i wykonywana według trzech stopni: diakonat, kapłaństwo, biskupstwo.

61. Czym jest małżeństwo chrześcijan?

Jest wyniesieniem do godności sakramentu przymierzem, poprzez które mężczyzna i kobieta tworzą wewnętrzną wspólnotę życia i miłości.

62. Jakich łask udziela sakrament małżeństwa?

Sakrament ten daje małżonkom łaskę kochania się miłością, którą Chrystus umiłował Kościół, umacnia ich nierozzerwalną jedność i uświęca na drodze życia wiecznego.

63. Na czy opiera się sakrament małżeństwa?

Sakrament małżeństwa opiera się na wzajemnej zgodzie, tzn. Na woli wzajemnego i nieodwołalnego oddania się siebie w tym celu, by żyć przymierzem miłości wiernej i płodnej.

64. Jakie są istotne cechy małżeństwa?

Istotne cechy małżeństwa to: jedność, nierozzerwalność i otwarcie na płodność.

65. Co to jest sumienie?

Sumienie jest sądem rozumu, poprzez który człowiek rozpoznaje jakość moralną konkretnego czynu (1796).

66. Co to jest cnota?

Cnota jest to stała dyspozycja świadomości i woli, która kieruje naszymi czynami, porządkuje nasze namiętności i kieruje naszym postępowaniem, aby było zgodne z rozumem i wiarą (1834).

67. Czym jest grzech?

Grzech jest obrazą Boga i Jego miłości, raną zadaną własnej godności dziecka Bożego i Kościołowi. Grzech śmiertelny (ciężki) jest świadomym i dobrowolnym wyborem przeciwnym prawu Bożemu i wiecznemu przeznaczeniu człowieka w ważnej rzeczy. Grzech ten niszczy w nas miłość, bez której niemożliwe jest osiągnięcie wiecznego szczęścia. Grzech (lekki) powszedni popełniamy wtedy, gdy nie zachowujemy prawa moralnego w rzeczy mniejszej wagi, lub też w rzeczy ważnej, ale nie w pełni świadomie, czy też dobrowolnie.

68. Czym jest łaska (także czym jest łaska uświęcająca)?

Łaska jest udziałem w życiu Bożym; jest Bożą pomocą, abyśmy byli zdolni odpowiedzieć na powołanie i mogli stać się przybranymi Jego dziećmi.

Łaska uświęcająca jest darmowym darem, przez który Bóg obdarza nas swoim życiem wlanym przez Ducha Świętego do naszej duszy, by ją uleczyć z grzechu i uświęcić.

69. Do jakiej należysz diecezji, pod jakim wezwaniem jest Twoja parafia, Jak nazywają się biskupi naszej diecezji? (odpowiedź znajźd sam).

PYTANIA DO EGZAMINU

(poniższe pytania i odpowiedzi stanowią skrócone powtórzenie materiału z lekcji religii z poprzednich lat)

1. Czym jest wiara?

Wiara jest przyłgnięciem osobistym całego człowieka (rozumu i woli) do Boga, który się objawia poprzez czyny i słowa . Ma podwójny wymiar: przyłgnięcie do Osoby i do prawdy.

2. Czy człowiek za pomocą rozumu może poznać Boga?

Obserwując ład i piękno świata oraz słuchając głosu swego sumienia, człowiek może poznać Boga jako przyczynę i cel wszystkiego.

3. Jakie są motywy objawienia się Boga człowiekowi?

Przez miłość Bóg objawił się, ofiarował człowiekowi. W ten sposób daje On odpowiedź ostateczną i wyczerpującą na pytania dotyczące sensu i celu ludzkiego życia .

4. Kiedy i jak Bóg przemówił do człowieka?

Bóg objawił się pierwszym rodzicom, a po upadku w grzech obiecał im zbawienie i ofiarował swoje przymierze. Kształtował swój lud i przemawiał przez proroków, przygotowując do przyjęcia zbawienia przeznaczonego dla całej ludzkości. W pełni objawił się posyłając swego Syna .

5. Gdzie zawarte jest Objawienie Boże?

Objawienie Boże zawarte jest w Piśmie Świętym i Tradycji, które stanowią jeden depozyt wiary.

6. Kto jest autorem Pisma Świętego?

Autorem Pisma Świętego jest Bóg, który dał natchnienie ludzkim autorom. W ten sposób daje nam pewność, że ich pisma zawierają bezbłędnie zbawczą prawdę.

7. Czym jest Tradycja?

Tradycja jest to nauczanie powierzone przez Chrystusa Pana i Ducha Świętego Apostołom i przekazywane przez ich następców).

8. Jaka jest zasadnicza tajemnica naszej wiary?

Jest nią tajemnica Trójcy Świętej: Ojca, Syna i Ducha Świętego.

9. Podaj streszczenie wiary w Trójcę Świętą.

Trójca Święta jest Jednością. Bóg jest jeden w trzech Osobach. Trzy Osoby Boskie: Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty są różnymi (ręczywiście odrębnymi) Osobami. Osoby Boskie nie różnią się naturą lecz relacjami między sobą.

10. Co znaczy, że Bóg stworzył świat?

To znaczy, że Bóg kierując się swą mądrością i miłością, powołał świat do istnienia z niczego.

11. Dlaczego Bóg stworzył świat?

Bóg stworzył świat, aby objawić swoją chwałę; aby swym stworzeniom dać udział w swojej prawdzie, dobroci i pięknie.

12. Co to jest Opatrzność Boża?

Boża Opatrzność wyraża się zrządzeniach, poprzez które Bóg w swojej mądrości i miłości prowadzi wszystkie stworzenia do ich ostatecznego celu.

13. Kim są Aniołowie?

Aniołowie są stworzeniami duchowymi, które nieustannie chwalaą Boga i które służą w wypełnianiu dzieła zbawienia wobec innych stworzeń.

14. Kim jest człowiek?

Bóg stworzył człowieka na swój obraz. Człowiek jest jednością ciała i duszy.

15. Na czym polegał grzech pierwszych ludzi?

Człowiek skuszony przez Złego, na początku historii, nadużył swej wolności, obracając się przeciwko Bogu i pragnąc osiągnąć swój cel poza Nim.

16. Jakie skutki pociąga grzech pierwszych rodziców?

Przez grzech pierwszych rodziców natura ludzka została pozbawiona świętości i sprawiedliwości oraz poddana niewiedzy, cierpieniu, panowaniu śmierci i skłonności do grzechu. To zranienie natury ludzkiej nazywamy grzechem pierworodnym.

17. Kto wyzwolił człowieka ze stanu grzechu i na nowo połączył go z Bogiem?

Uczył to Jezus Chrystus, Syn Boży, który stał się człowiekiem.

18. W jaki sposób Jezus Chrystus zbawił człowieka?

Jezus Chrystus zbawił człowieka poprzez Krzyż i Zmartwychwstanie.

19. Kim jest Jezus Chrystus?

Jezus Chrystus jest Bogiem i człowiekiem. Ma dwie natury: boską i ludzką, nie zmieszane lecz zjednoczone w jednej Osobie Syna Bożego.

20. Co znaczy słowo “Wcielenie”?

W czasie wybranym przez Boga, Jedyny Syn Ojca, stał się człowiekiem nie tracąc boskiej natury, przyjął ludzką.

21. Co to znaczy, że Maryja jest Matką Bożą?

To znaczy, że jest Matką Syna Bożego, który poprzez Nią przyjął ludzką naturę, sam będąc Bogiem.

22. Co znaczy, że Maryja jest Niepokalanie Poczęta?

Maryja jest Niepokalanie Poczęta, to znaczy, że od chwili poczęcia została całkowicie zachowana od skazy grzechu pierworodnego. Mówimy o Niej, że jest Niepokalana, gdyż nie popełniła żadnego grzechu podczas całego życia.

22. Jakie znaczenie dla człowieka ma zmartwychwstanie Chrystusa?

Chrystus, Pierworodny spośród umarłych, jest przyczyną naszego zmartwychwstania; już dziś - dzięki usprawiedliwieniu naszej duszy, a później - przez wskrzeszenie do życia naszego ciała.

24. Na czym polega Sąd Ostateczny?

Przychodząc na końcu czasów, Chrystus chwalebny wyjawi zamysły serc i odda każdemu według jego czynów i według tego, na ile każdy przyjął lub odrzucił łaskę.

25. Kim jest Duch Święty?

Duch Święty jest jedną z Osób Trójcy Świętej, współistotną Ojcu i Synowi.

26. Co czyni Duch Święty w Kościele?

Duch Święty buduje, ożywia i uświęca Kościół.

27. Czym jest Kościół?

Kościół jest założoną przez Chrystusa wspólnotą wiary, nadziei i miłości mającą podwójny wymiar - ludzki i Boży: jest społecznością hierarchiczną i Ciałem Mistycznym Chrystusa; zrzeszeniem widzialnym i wspólnotą duchową; wspólnotą na ziemi wyposażoną w dary niebieskie.

28. Jakie są podstawowe cechy Kościoła?

Kościół jest jeden, święty, powszechny i apostołski.

29. Dlaczego Kościół jest jeden?

Kościół jest jeden, bo ma jednego Pana, wyznaje jedną wiarę, rodzi się z jednego chrztu, tworzy jedno Ciało, ożywiany jest jednym Duchem i żyje jedną nadzieją.

30. Co to znaczy, że Kościół jest święty?

Kościół jest święty, bo jego Twórcą jest Najświętszy Bóg; Chrystus wydał siebie dla jego uświęcenia; Duch świętości go ożywia. Składa się wprawdzie z grzeszników, ale są oni wezwani do świętości.

31. Co to znaczy, że Kościół jest powszechny?

Kościół jest powszechny, to znaczy, że głosi całość wiary; ma pełnię środków potrzebnych do zbawienia; jest posłany do wszystkich narodów; zwraca się do każdego człowieka; obejmuje wszystkie czasy.

32. Co to znaczy, że Kościół jest apostołski?

Kościół jest apostołski, to znaczy: jest zbudowany na fundamencie dwunastu Apostołów; jest niezniszczalny (Mt 16,18); w sposób nieomylny zachowuje prawdę; Chrystus nim kieruje przez Piotra i innych Apostołów; obecnych w swoich następcach - papieżu i Kolegium biskupów.

33. Jaka jest rola kapłanów?

Kapłani są wezwani do tego, by być współpracownikami biskupów i wraz z nimi być odpowiedzialnymi za Kościół lokalny. Od biskupa otrzymują misję kierowania wspólnotą parafialną lub określoną funkcję kościelną.

34. Jaka jest rola świeckich?

Świeccy są wezwani do tego, by żyjąc wśród świata i spraw doczesnych, ożywieli duchem chrześcijańskim, sprawowali niczym zaczyn swoje apostołstwo w świecie.

35. Co oznacza określenie “świętych obcowanie”?

Wyrażenie to oznacza najpierw “rzeczy święte”, a przede wszystkim Eucharystię, przez którą jest przedstawiana i rzeczywistniana jedność wiernych, którzy w Chrystusie tworzą jedno Ciało. Termin ten oznacza również jedność wiernych w Chrystusie, którzy są pielgrzymami na ziemi, dopełniają oczyszczenia lub też są świętymi w niebie, realizują się w ten sposób, że każdy poprzez to, co czyni lub cierpi w Chrystusie i dla Chrystusa, przynosi owoc dla wszystkich.

36. Czym jest śmierć i co oznacza zmartwychwstania?

Przez śmierć dusza zostaje oddzielona od ciała, ale w zmartwychwstaniu Bóg obdarzy życiem nie przemijającym nasze ciało przemienione i zjednoczone z duszą.

37. Co to jest rok liturgiczny?

Rok liturgiczny to roczny cykl, z biegiem którego Kościół odsłania całe misterium Chrystusa, począwszy od Wcielenia i Narodzenia, przez Mękę, Zmartwychwstanie, Wniebowstąpienie i Zesłanie Ducha Świętego, aż po oczekiwanie błogosławionej nadziei i przyjścia Pańskiego.

38. Co to są sakramenty?

Sakramenty są to skuteczne znaki łaski, ustanowione przez Chrystusa i powierzone Kościołowi, przez które udzielane jest nam życie Boże.

39. Jakie są owoce sakramentu chrztu?

Owocami sakramentu chrztu są: odpuszczenie grzechu pierworodnego i wszystkich grzechów osobistych; narodziny do nowego życia, przez które człowiek staje się przybranym dzieckiem Ojca, członkiem Chrystusa, świątynią Ducha Świętego. Przez chrzest ochrzczony zostaje włączony do Kościoła i staje się uczestnikiem kapłaństwa Chrystusowego.

40. Kto udziela sakramentu chrztu?

Szafarzem zwyczajnym jest biskup, kapłan lub diakon. W przypadku konieczności może ochrzcić każdy (nawet nie ochrzczony), kto ma intencję czynienia tego, co czyni Kościół, udzielając tego sakramentu.

41. Jakie są owoce sakramentu bierzmowania?

Bierzmowanie udoskonala łaskę chrztu; jest sakramentem, który daje Ducha Świętego, aby w nas pogłębić łaskę dziecięstwa Bożego, zjednoczyć nas ściślej z Chrystusem, uczynić silniejszą naszą więź z Kościołem, włączyć nas pełniej w jego misję i pomóc w dawaniu świadectwa wierze chrześcijańskiej przez słowo, które towarzyszy dziełom.

42. Kto udziela sakramentu bierzmowania?

Szafarzem zwyczajnym bierzmowania jest biskup. Może on z poważnych przyczyn pozwolić na udzielanie tego sakramentu kapłanom.

43. Jakie warunki winien spełniać kandydat do bierzmowania?

Kandydat do bierzmowania winien wyznawać wiarę, być w stanie łaski, mieć intencję przyjęcia tego sakramentu i być gotowym do podjęcia roli ucznia i świadka Chrystusa we wspólnocie Kościoła i w sprawach doczesnych.

44. Jaki jest istotny ryt sakramentu bierzmowania?

Istotnym obrzędem bierzmowania jest namaszczenia Krzyżem św. na czole, którego dokonuje się, wkładając rękę na głowę wraz ze sławami: “Przyjmij znamię daru Ducha Świętego”.

45. Co to jest Eucharystia?

Eucharystia jest pamiątką (uobecnieniem) Paschy Chrystusa, tzn. Dzieła zbawienia dokonanego przez życie, śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa. Dzieło to uobecnia się w czynności liturgicznej.

46. Jakie są zasadnicze części Eucharystii?

Celebracja eucharystyczna zawiera: głoszenie Słowa Bożego, dziękczynienie Ojcu za wszelkie dobra, szczególnie za dar Jego Syna, konsekrację chleba i wina, uczestnictwo w uczcie liturgicznej przez przyjmowanie Ciała i Krwi Chrystusa. Wszystkie te elementy stanowią jeden akt kultu.

47. Kiedy i jakimi słowami Jezus ustanowił Eucharystię?

Jezus ustanowił Eucharystię podczas Ostatniej Wieczerzy, wymawiając nad chlebem słowa: “to jest Ciało moje...” i nad winem: “to jest kielich Krwi mojej...”.

48. Jakie warunki winien spełnić ten, kto chce przyjąć Komunię św.?

Ten, kto chce przyjąć Komunię św. winien znajdować się w stanie łaski uświęcającej. Kto świadom jest popełnienia grzechu ciężkiego, zanim przystąpi do Komunii św., powinien przyjąć rozgrzeszenie w sakramencie pokuty.

49. Jakie są owoce Komunii św.?

Komunia św. pogłębia jedność z Chrystusem, odpuszcza grzechy poprzednie i zachowuje od ciężkich oraz umacnia więź z Kościołem, Ciałem mistycznym Chrystusa.

50. Kiedy możemy przyjmować Komunię św.?

Kościół gorąco zachęca do przyjmowania Komunii św. podczas każdej Eucharystii; a zobowiązuje do jej przyjmowania przynajmniej raz w roku.

51. Co jest owocem sakramentu pojednania?

Owocem sakramentu pojednania jest przebaczenie grzechów.

52. Co zawiera akt nawrócenia?

Akt nawrócenia zawiera żal za popełnione grzechy i mocne postanowienie poprawy, by nie grzeszył więcej. Dotyczy więc przeszłości i przyszłości, a opiera się na ufności w miłosierdzie Boże.

53. Co to jest odpust? Odpust jest darowaniem kary doczesnej za grzechy, które wierni mogą uzyskać dla siebie lub dla dusz w czyśćcu.